Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV | Reus Diumenge 20 d' Agost de 1899 | Núm. 3.344

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.

En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.

No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1

n provincias trimestre. . . . . . . » 3'50

Extranger y Ultramar . . . . » 7

Anúncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l XAROP SERRA es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de...... TOS

La que paga més contribució de la provincia.

Hortensi Güell

La mort d' Hortensi Güell, ha obert en mon cor dolorosa ferida, ferida ¡ai! que rajará sempre. Jo havía compartit amb ell els moments més íntims de goig i de suffrança. Jo era un dels seus amics mes confidents, jo guardo d' ell recorts que no s' esborrarán mai...

Lo conneixí a Madrid allà al any 93: aviat varem sympathisar, les nostres visites sovintejaren i tenint communitat d' idees artistiques, l' amistat s' arrelà fortament. En aquell temps no mes pinctava, ¡quantes voltes hem anat els dos junts al camp ell am la capsa de colors dessota 'l bras, jo amb un llibre, fidels adoradors de la Natura «La gran mestra» ¡qué de vegades l' hem gaudida plegats!

Lo magestuós spectacle d' una posta de sol lo commovía intensament i 'm deia, ¡que es gran això, mireu que es gran! i 'l veia atrafegat lluitar pera trobar en lo color l' expressió de lo qu' ell ne deia l' anima del paisatge.

L' art era 'l nord de la seva vida, per tot arreu hi veia poesía, tot éll era sentiment, no pensava en res més que *veure* la bellesa, *fruir* la bellesa, *produhir* la bellesa, era un' anima candorosa, un sperit artista, ¡qué gaudeixo, me deia, quand faig una nota ben *trobada*, cap plaer en el mond es comparable an aqueix plaer! Feia temps que s' havia entregat en mans del Modernisme, l' Art Nou l' encisava, i sense haverse mogut mai d' Espanya endevinava les noves corrents d' art que baixen de Brussels de París, i 'l Nord d' Europa. Ell sempre volia anar més lluny, trobar un més enllá en l' Art del color, derrerament feia an art *séu*, producte del seu temperament, volia un art vac, somniador, volia posar a la tela l' hora mysteriosa del cap-vespre, des notes disfumides de la boira, els colors *freds* d' avans de despertar-se 'l die. Pero era un art que parlava més al cor que als ulls i 'l public profá no l' entenia, s' en emburlava. ¡Quína llastima Hortensi, li vaig dir, que la societat en que stéu no pugui compendre lo vostre art, sublimat, i refinat, que no poguéu entrar al domini de la gent i vos quedéu isolat entre quatre amics aficionats: artistes que vos estimen de cor i vos admiren amb enthusiasme, pero travalléu am coratge, no deixéu l' art, ja que vos hi sentiu cridat—Si, seré un martyr d' aquesta Relligió—pero 'ls martyrs convencen i fant seguir les multituds, li responguí...

Més connegut i admirat de tothom era l' Hortensi litterat, am prou feynes feia un parell d' anys que scrivia i quant i bo que ha produhit sa privilegiada ploma, en tot lo séu es personalissim i original i també s' hi veu aquesta vaguetat i mysteri que cercava en la pinctura, els seus articles produheixen una emoció extranya pero esthetica, té notes plenes de sentiment i d' imaginació, se pot ben dir qu' era un poeta que scrivia en prosa, finses quand enraönava amb els amics parlava en poesia, sa imaginació s' enlairava i produhia bellesa tot conversant, i de vegades l' hagueréu vist en sec com scrivia, en son llibret de notes, els productes spontanis de sa fantasia, la nota bella, l' expressió concisa, un mot ben cathalá, sempre trevallava amb anhel per fer Litteratura.

Tots plorém al amic pero la seva patría qu' ell tant estimava té de plorar al artista i al litterat, al fill que tantes sperances li donava d' augmentar les seves glories.

Més, lo destí d' Ell s' ha complert!...

¡Qué la força psychica que l' animava reposi en la Pau dels bons.

MICHEL V. BALANYÁ.

En la mort d' en Hortensi Güell

> Quant lo cor está content
> lo cel gris es cel de festa;
> quant lo cor está malalt
> lo cel blau sab á tempesta.
>
> A. MESTRES.

Avuy agafo la ploma am recansa y dol pera donar esbarjo á mon ánima ferida pels desenganys, per las descepcions, per la forsa potent de la realitat, de lo que es y significa nostra vida. ¡Ahir la Natura que bella 'm semblava! La terra encatifada am son mantell estiuhench de verdor semblava que somriguès. Arreu floretas tendres y jolivas que escampavan son aroma perfumant l' ayre. Un sol potent tot ho enllumenava donant un tó exuberant de vida á la terra. Los aucells en las arbredas, lo brancàm que 'l mestral movía, los xaragalls que s' escorrían, tot, tot lo que mormurava, cantava un himne vigorós á la vida.

¡Ahir la Natura que bella 'm semblava!

Y 'l mar? ¡ay, que bell també!

Com sempre enviava las onas que com montanyas d' escuma s' esclafavan en lo rocám. ¡Com venían pausadament tot gronxantse, tacant de blanch lo blau-verdós de la gran massa, que com si embafada de sa bellesa mirés lo mon am despreci, continuava com sempre murmurant una cansó que per mi era també un himne á la jovenesa, al vigor, ja que 'l mar per mi això simbolisava.

Avuy ¡ay, quant diferent! tot me sembla trist, tot m' apar que plori y no obstant tot continua igual que ahir. Los aucells, lo brancám y 'ls xaragalls are crech que ploran, que entonan trista complanta. Lo mar avuy lo veig mès altívol y orgullós y sos murmulls fréstechs me semblan sarcàsticas riatllas que pujan de son fons; sí, 's riu del mon y de nosaltres perque 'ns ha robat un ser volgut, un amich del cor. Sembla que gaudeixi la seva obra, que las onas s' empaytin mes joganeras y que al esclafarse contra 'l rocám murmurin més fort. ¡Sembla orgullós y satisfet d' havernos fet plorar á nosaltres deixantnos plens de desconsol obrint ferida en nostre cor, ferida que jamay se clourá. ¡Ay mar, que ets inhumá, que 'n tens de traydoría! sembla mentida que pugas robar la existencia d' un ser humá, d' un ser que t' admiráva y que t' enlayrava am sentits cants pregonant arreu la bellesa y que després de mor ens el retornis escupintlo á las rocas. Jo també t' admirava y volía, mes are 't detesto. Has robat al mon un dels pochs sers que tenen cor, ànima y cervell: la existencia del cor la demostrava son caracter bó fins al extrém, comprenent la amistat y la estimació tal com te d' esser; son ánima d' artista se traslluhía en son temperament y 'l modo de veure las cosas y son cervell, am sos elevats pensaments. En Güell era un amich dels que may poden sustituhirse y sos recorts forman part de nostra vida, recorts que may poden esborrarse y que al recordarlos los ulls s' omplenan de llágrimas y á més d' un amich del cor, era un artista per propia voluntat de la Naturalesa; en Güell va naixer artista com la flor naix olorosa. Era un d' áquells sers que sols per l' art alenava, un verdader apostol que sols sabè enaltirlo, que jamay feu del art un ofici y que 's mantingué ferm contra 'ls embats de la vida avans de prostituhirlo, cosa per ell impossible, puig hauría prostituhit al ensemps son ánima.

No tinch donchs, mar, motius per detestarte, per allunyarme de tú amb espant? Sí, jo 't malaheixo mentres ploro al amich del cor que may més podré estrenyer amb efusió entre mos brassos y Natura compassiva am sos mormulls li canta las absoltas y plora ja que ha perdut un de sos més ferms devots.

PERE CAVALLÉ.

19 Agost, 99.

A n' en Hortensi Güell
ab motiu de sa desgraciada mort.

> Artista de sentiment
> de qui 'n feu presa l' Amor,
> aquest se n' hi emportá 'l cor,
> cor y Art... l' enteniment.
> Y com tot aquell que sent
> duas passions bategar,
> si no las sab dominar
> com marino la tempesta,
> ¡ay, Deu! en la lluyta aquesta
> á n' el fí ha de naufragar.

J. F. GENDRE.

Intima

Barcelona 17 d' Agost de 1899.

Senyor Director de LO SOMATENT.—*Reus*.

Apreciat company:

Amb estupefacció m'entero de la mort desgraciada de l'Hortensi Güell.

Al llegir la nova, tot el meu jo ha quedat sospés durant una estona en la vida conscient, davant de la brutalitat d'aqueix fet incomprensible.

Sento i considero la perdua den Güell lo mateix que la d'un germá esperitual: la seva ánima delicadíssima a tot hora llumenava ingenuament i franca, atreta am vehemencia per la Bellesa i pel Somni. L'Hortensi Güell era un dels pocs que senten i viuen l'Art. Perxó jo l'estimava de tot cor.

I perxó, com a amic intel·lectual i ademés personal que d'ell vareig esser, li prego que trasmeti a la seva atribulada familia l'expressió vivent del meu condol fondíssim.

I, pera associar-me al desconhort de tota aqueixa Redacció, no més tinc de dir-li que en aquets moments experimento una recança mol amarga (i això val més que un plor) per l'inexplicable desaparició del meu company esperitual.

De vosté affem. servidor i amic

JOAN PEREZ JORBA.

* * *

Am la mort d' en Güell, l' art veritable, l' art que no 's doblega al mercantilisme, l' art que no tranzigeix ni tranzigirá mai am la rutina i la vulgaritat, ha perdut una de sas més llegitimes esperanses, el cervell que havia creat les belleses que tots coneixém estava destinat a assolir un dels primers llocs en les avançades de la pintura i de la literatura de nostra terra, que desgraciadament tant faltada está de temperaments verament artistics com era 'l de nostre desgraciat company.

. . . .

Ploremlo doncs, i plorém en ell al amic del cor i al artista del sentiment.

D. SUGRANYES.

Reus 17 Agost, 99.

A mon inolvidable amich Hortensi Güell.

Quanta tristesa, amich de l' ánima, rento entorn meu desde que tú desaparesqueres per sempre d' entre nosaltres.

No sembla sino que 'l trist aconteixement de ta plorada mort, siga efecte tan sols d' un somni, d' una vigilia terrible. Hi ha moments en que veure se 'm figura com á tots nosaltres, los que 't coneixiam y estimavam, estiguém subjestionats per una superstició estranya que 'ns fa veure com fantàstica aparició y entre boirina, ton sér cobert pel fatidich vel de las traydoras fillas de Erebo y de la Nit y que al desapareixer aquella especie de ensimismament, hem de trobarnos agradablement sorpresos per la tan desitjada presencia, mentres tot somrihent ab ta proverbial bondat, ens allargas la má que estrenyém entre las nostras ab goig inmens, fill del verdader afecte.

¡Y que aterradora es la realitat eixa vegada!

¡Voldría plorar y de mos ulls no 'n puch arrencar llágrimas, tal volta perque per los grans amichs com tú, las llágrimas no deuhen pujar als ulls per després evaporarse sens deixar rastre, sino que al contrari, han de filtrarse cap dins fins arribar al cor hont hi guardo com tresor preciós ta bona memoria, perque d' eix modo, siga sa constant ardor testimoni perénne del carinyo que tú m' inspirares!

¡Oh, amich Hortensi! Si Deu obrant ab sa reconeguda justicia sab premiar, com no dubto, ta virtut, á horas d' ara estarás ja ocupant un lloch preeminent allá en la gloria.

RICART PALLEJÁ.

Reus 19 Agost, 99.

L' últim Adeu

Pobre Hortensi! Pobre amich meu!

Jo 't ploro, com te deuhen plorar tots els que 't coneixían.

No 'm pug fer càrrech qu' ets mort.

Me sembla que encara rebo de tos ulls mitj apagats per la pereça de tas parpelles, aquelles mirades plenes de sentiment, plenes d' amor, plenes de poesia.

Me sembla qu' encare sento, modulada pe 'ls teus llavis, l' harmonia d' aquella parla tan dolça, tan simpática.

Tu m' has deixat cuan mes preuada tenia la teva amistat; aqueixa amistat qu' encar que j've, s' havia arrelat en mon cor com una de sas mes sagradas afeccions.

. . . .

Adeu, Hortensi! Reb aqueixes ratlles com á derrera penyora del carinyo que 't profesava.

No formen un escrit, son tan sols l' últim Adeu que 't dono.

D' escrit, ne tinch un grabat en mon cor.

De ploma m' ha servit lo sentiment, de tinta les llágrimes.

FRANCESCH CUBELLS.

Evocació

A N' Hortensi Güell y Güell

Ha desaparescut del mon dels vius, y com en aquets cassos sembla que la memoria 's complau en evocar lo que hi ha escrit en la fulla més íntima del llibre dels recorts, aixís á mi. al recordar que per sempre més no podrá la meva má encaixar ab la seva, evoco que tot gronxantme la «Ciudad de Tortosa» demunt las tranquilas ayguas del Ebre, llegía, y ho llegía ab aquella satisfacció íntima que proporciona al llegidor quant se compenetra ab l' autor, la *Carta Desclosa* que á mi 'm dirigía desde las columnas de Lo SOMATENT.

M' ensenyava lo camí pera visitar determinats barris de la Cort, al mateix temps que m' observava los perills que allí podían toparme. Aquesta prova de simpatía y amistat no fou per mi contestada; esperava saldar deute tan sagrat lo dia en que servintme éll de *cicerone*, fés jo aquell trajecte.

La Providencia no ha volgut arribés pera mi dia de tanta satisfacció y avuy entre 'ls debers d' amistat y la pena que la seva pérdua m' ha produhit farán que no siga 'l riatller article que pensava dedicarli, sino un testimoni del meu agrahiment.

Mort éll, han mort en mi unas ilusions més aviat frustradas que no concebudas. Al costat d' un artista del seu temperament se podían assaborir més d' una de las bellesas que conté la capital d' Espanya, mentres que ara, qui sab lo que m' espera al arribar á Madrid.

Depositém, una llágrima sobre sa freda tomba y desitjém que aquesta ¡ay! lo Sol no arribi à evaporarla, perque 's vegi que ha sortit del cor ahont son nom estimat hi queda travallat y 'l temps no ha d' esborrar.

FRANCESCH COLOM Y ESCODA.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 19 d' Agost de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obser particular
9 m.	757	82	'	5'8	Ras	
3 t.	757	80				

Horas d'observació	TEMPERATURAS Máxima	Minim.	Ter. tip.	VENTS direcci.	NUVOLS classe	can.
9 m.	Sol. 45	20	28	S.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 34		32	S.		0'3

Mes conseqüencia

Lo periódich Autonomista en son número d' ans d' ahir aixecant un xich mes la mirada demana que fassin d' escombriayres l' Ajuntament en *pleno* y que 'n fassi encarregar á la secció corresponent. Dias enrera aquesta fenya la en encomanava á la Alcaldía.

En son número d' ahir ja no 's va descuydar de posar tots los noms dels Srs. presents á la sessió del Ajuntament.

Res ha dit malgrat la seva llibertat de criteri referent á un suelto de *Los Debates* de Tortosa que li traslladá un colega local.

Com á nosaltres aquets contrasentits nos fan una mica de gracia ho acullím en aquestas ratllas pera fer ressaltar lo que 'ns proposém dir.

Al acabar la polèmica anterior que per cert permeterem que fos éll l' últim à dir, també deya que no volía mal á ningú y que tenia bon cuydado en jutjar á las personas per los fets y vida pública.

Y segons se 'ns assegura ho cumpleix que es una maravella donchs lo seu director va de taverna en taverna inspirant coplas infamatorias é indignas de que pugan ser fruyt d' un cervell regularment instruhit.

Tant miserable conducta, de ser certa, no sols mereix lo mes profond y complert despreci sino que es menéster se posi en lletras de motllo pera sa major difamació.

Nosaltres no hem tingut ocasió de poguer sentir aquets cants y ho sentím perque nos dol molt que hagim de combatrer fets, res mes que per referencias.

¡Tant fácil que fora fernos una serenata á la redacció pera coneixer y obsequiar als cantants!

Mes de festas

Lo suelto que ahir publicavam referent à las projeotadas festas per las firas d' Octubre, sabém que ha causat penosa impresió á la opinió pública la part referent à la cantitat que en principi tractava de destinar l' Ajuntament á aquest assumpto.

Afortunadament s' ha iniciat en lo sí de la corporació Municipal una reacció que per ara ha fet pujar la cantitat de 750 pessetas á 3000 pera las festas.

També 'ns sembla que aqueixa cantitat es insuficient: mes com res hi ha acordat en definitivá, per avuy nos limitém à fer constar aquesta nova cantitat pera que la nostra població suspengui tot judici sobre la conducta que seguirá l' Ajuntament en aquest assumpto.

Que las festas son convenients ho demostra que 'l nom de Reus vá oblidantse de cada dia mes fins en las poblacions d' alguna importancia mes vehinas, ab tot y que d' aquesta ciutat surten diariament un ó dos viatjans de las varias casas que exportan los seus productes per tot Catalunya y varias per tot Espanya.

Y la manera de vindicar la nostra bona fama que casi podém dir está perduda, es organisant un programa lluhit y explendit de festeijos que atreguin á nostra ciutat bon número de forasters, donchs cada hù d' aquets en sas respectivas localitats es un anunci de lo que val y representa la nostra població.

—

Avuy s' obrirá al públich á la vila de Riudoms lo magatzém de guano y adops pera la terra que han instalat en aquella població nostres amichs senyors Massó y Ferrando, segons un anunci que se 'ns ha portat y que no podém publicar en lo present número per excés d' original.

Los senyors Massó y Ferrando han tingut una felís idea en posar un magatzém de guanos en aquella vila, essencialment agrícola, per lo qual los hi auguróm un bon negoci, ja que avuy está provat que 'ls adops á la terra son indispensables pera obtenir bonas cullitas.

—

Sabém que demá diumenge nostre colega «El Vendrellense», de Vendrell, publicará un article que ha de cridar molt l' atenció dels homes de ciencia.

En ell, segons se 'ns diu, se demostra d' una manera indubtable que nostre may prou plorat compatrici lo sabi y poeta satírich en Quimet Bartrina, es l' autor de la telegrafía sense fils, sobre qual invent havía fet ensajos, encare que en petits escala, propagant la electricitat en *ondas concentricas*, al igual que 's fa avuy ab los experiments del aparato «Marconi». Resultant del esmentat article que 'l maravellós y trascendental principi de la telegrafia sense fils, lo descubrí y experimentá en Bartrina fa vint anys, quedant lo dupte de pensar si 'n «Marconi» ha vingut seguint lo camí trillat que deixá en Bartrina.

—

El Ampurdanès de Figuerás ab un senzill suelto de crónica de son darrer número, nos diu que'ls republicans farsants de *La Publicidad* que especulan ab los sentiments humanitaris del poble cridantlo á «meetings» revisionistas que no tenen res de que aquesta idea noble y sí sols son revolucionaris fugiren del «meeting» de Portbou al fer ús de la paraula un orador que tractava de posar las cosas en clar y de deixar en bon lloch los federals especialment à son ilustre quefe Pí y Margall.

Ja ho saben los federals d' aquesta ciutat: en Junoy y en Lletjet, *La Publicidad* y qui sab si també lo representant d' un diari local, abandonaren los llochs que ocupavan en aquell «meeting» perque volían la gloria de ser los iniciadors d' aquest moviment quan tothom sab que aquesta pertany als catalanistas del Ateneu Barcelonés y d' en Pí y Margall.

—

Nostre estimat y distingit colaborador D. Joseph Barbany (Pepet del Carril) ha tingut l' honra de veure premiada en lo Certamen literari de la Lliga de Contribuyents de Sans sa faula catalana titulada «Lo fil y l' agulla» obtenint l' únich accéssit al premi XIV.

Felicitém de tot cor á nostre amich per tal distinció.

—

Fundamentantse en una R. O. inserta en la «Gaceta de Madrid» lo dia 8 del actual al objecte de formar enérgicas midas pera impedir la propagació de la terrible enfermetat apareguda á Oporto, lo senyor Gobernador civil d' aquesta provincia ha dictat las següents disposicions:

1.ª Desde 'l dia en que rebin aquest «Boletín Oficial» hasta nou avís, comunicarán un parte diari á aquest Gobern del estat de salut pública, en sos respectius termes municipals.

2.ª Tindrán las mateixas Autoritats locals especialíssim cuydado en donarme compte, baix sa mes estreta responsabilitat, de cualsevol cambi que ocurreixi en la sálut pùblica y especialment de l' aparició de cualsevol enfermetat sospitosa.

3.ª Deurán, aixis mateix, recordar als Srs. Metjes que 's dediquin al exercíci de la professió, la obligació que 'ls incumbeix de declarar l' existencia de tot cás que infundi sospita, advertintloshi que 'l Gobern se troba disposat á castigar severament cualsevol omissió en aquest sentit, ab formació d' expedient y passant si á axió hi hagués lloch, lo tant de culpa als Tribunals.

4.ª Procedirán, per últim, los referits alcaldes, tant prompte com rebin aquest «Boletín Oficial», á reunir las respectivas Juntas municipals de Sanitat, pera que aquestas acordin cuantas midas higiénicas y de precaució los sugerís son bon zel, segons las circunstancias de cada localitat, donantme deprés coneixement de lo acordat, per medi de copia de l' acte de la sessió.

Cumplint tots ab lo major esmero las prevencions que antecedin, resulterá constituhida la base mes especial pera combatir ab éxit una epidemia, cual es lo coneixement inmediat dels primers cassos; y al mateix temps podrá tenirse, com avuy se té la confiansa absoluta que inspiran noticias exactas del estat de la salut pública, al present satisfactori.

Del recibo de la present circular y de quedar enterats de son contingut, me donarán los senyors alcaldes inmediat avís.

Tarragona 13 d' Agost de 1899.—Lo gobernador, Manuel Luengo.

—

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 851'75.

Secció oficial

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

Havent sigut declarada deserta per falta de licitadors la subasta pera l' arrendament del servey de la llimpiesa dels carrers y plassas d' aquesta ciutat, Mercats y Matadero públich de la mateixa, per lo terme de deu anys, en cumpliment de lo acordat per l' excelentíssim Ajuntament de ma presidencia, s' anuncia per segona vegada dita subasta pera 'l dia 28 del actual á las dotze del matí abonantse anyalment en concepte d' indempnisació, al que resulti contractista, la cantitat de cinch centas pessetas, pagaderas per mesos vensuts, de las quals se 'n retindrá l' Ajuntament 125, import del primer trimestre, qual cantitat servirá de garantía pera respondre del cumpliment del contracte, y ab las demés condicions del plech que 's trobará de manifest en la Secretaría Municipal pera coneixement de las personas que desitjin interessarse en la referida subasta.

Reus 18 Agost de 1899.—L' Alcalde, Pau Font de Rubinat.—P. A. del A. C.—Lo Secretari, Joseph de Montagut.

Model de proposició

D. N. N., vehí de..... habitant al carrer de..... número..... enterat del anunci convocant licitadors pera contractar lo servey de la llimpiesa dels carrers y plassas d' aquesta ciutat, Mercats y Matadero públich de la mateixa per lo terme de deu anys, y de las condicions á que deu subjectarse 'l contracte, se compromet y obliga á son cumpliment per lo preu de... pessetas (en lletras) anyals.

(Fetxa y firma del proposant).

—

Terminat lo reparto de la Guardería Rural pera l' any económich de 1899-900 queda exposat al públich en aquesta Secretaría Municipal per espay de vuyt dias á fí de que puga ser examinat y produhirse en son cas las reclamacions á que pogués donar lloch.

Lo que s' anuncia pera coneixement dels terratinents interessats.

Reus 19 d' Agost de 1899.—L' Alcalde, Pau Font de Rubinat.

—

Registre civil

del dia 18 d' Agost 1899

Naixements

Hipólit Sotorra Pinyol, de Pere y Antonia.—Ramon Sans Miret, de Joseph y Adelayda.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Hortensi Güell y Güell, 23 anys, platja de Salou.
María Llabería Ripoll, 3 mesos, Concepció 19.

Setmanerias

. . . .

¡Aixó es principi, aixó es principi! Tres ratllas d' aqueix recurs indispensable á n' els poetas quan no seben lo que dir, que es lo que 'm passa á mí ara mateix. Me poso al devant las cuartillas per fer ab vostés quelcom de broma y un cop escrit lo títul (que no es nou per mí) denan principi las mevas fatigas, y sospesa la má me faig aquest soliloqui:

¿Cóm comensarás?... ¡Si be no es nova la cabecera, tú sí que he ets aquí! S' entén, no am tota la estensió de la paraula, que á Reus ja 't coneixian per xó, y no creguis que poch, no; aquí hi tenías tant renóm com en Beneit Ignorat... ¿Que no 'l coneixen, diuhen, á n' aquest senyor?... ¡Sí qu' es cás, recargol!

Be, donchs; los hi diré qui soch y, al donarme á coneixer, la intenció que porto.

¡Poch ó molt á n' en Joseph Ferré y Gendre ja 'l deuhen tenir present!... Aquell subjecte que, de vegadas per mandra, solzament firmava en Lo SOMATENT—á qual Redacció pertany avuy—am la meytat del nom, tinguin: JO(seph) FE(rré) GEN(dre). ¿Ho veuhen? JOFEGEN per resultat. Donchs aquest, llegidors meus per mí apreciats, es tres plomas diferentas y una sola má impulsora que las maneja segons lo que tracta.

La d' en *Ferré y Gendre*, vola per l' espay infinit polsant lo guitarró de la son y fent lo «Tenorio» á las joganeretas mussas; (molt d' ull, senyors caixistas, no 'm posin *mossas* hont diu *mussas*) en *Jofegen* s' entretè enbrutant cuartillas pera ressenyar qualsevolga espectacle, encara que no n' entengui un mot dels travalls que 'ls artistas, á qui jutja, executan; l' altre, lo que desapareix sota l' entitat del nom del periódich, es á dir, lo gazetiller, aquest ja es més modest, si be la seva tasca no es per lluhirshi, puig té gran amistat am donya *Estisora* que li fa molts serveys de las feynas de casa; y, últimament, lo qui aixó firma, se batejá aixís pera apropiar son nom á la secció dominical, única am que l' emplea, que es aixís com un *balans de la setmana.*

Manifestat, donchs, en breus paraulas lo que va á contenir en lo successiu aquesta secció y presentat lo nou company dels periodistas reusenchs (¡com me dono importancia, ¿eh?) vaig en pocas ratllas á posar terme á las presents, deixant pel altre diumenje l' *estracte de comptes* del *llibre del temps.*

***

Las notas que més ressaltan,
de fá tres dias, á Reus,
son: la calor excessiva
y la pérdua d' en Güell;

company á qui la dissort no 'm deixá coneixer personalment y á qual general sentiment de sa mort m' he associat am tota l' ánima.

¡Pobre jove, en Güell; tant que prometia al art y á las lletras!

¿Quí 'us el arrebatá?... ¡Lo destí malhaurat!

Reb, donchs, Hortensi, allá en la tomba, l' encaixada que 't guardava per estrenyer nostra coneixensa y afecte.

Adeu, fins....

¡Sempre 'l dubte al volguer sondejar la eternitat!

¡Oh, aqueix dubte!... ¡¿Quan lo penetrará ab claretat la pensa?!... ¿Jamay?... ¡Qui sab!

Perque, escoltin lo que 'm diu el cor:
—Si la mort es principi d' altra vida
la vida es lo principi de la mort.

¿Será aixís?

. . . .

D. DE LA SETMANA.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Joaquím.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy á dos quarts de vuyt del matí tindrà lloch la Comunió general per las Fillas de María Inmaculada y desseguida la visita á la Verge. A las cinch de la tarde continuará l' Octavari de la Assumpció de la Verge Santíssima que en los dos últims días será á un quart de vuyt de la tarde afegintse al últim día la funció de Sant Antoni de Pádua.

Sant de demá.—Sant Germá.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 18

De Barcelona en 7 hs. v. Barambio, de 525 ts., ab tránzit, consignat als Brs. Fills de B. Lopez.

De Barcelona en 6 hs. v. inglés Campeador, de 889 ts., en lastre, consignat als Srs. Mac-Andrews y C.ª.

De Bilbao y esc. en 32 dias v. Cabo Quejo de 1.123 ts., ab efectes, consignat à D. Marián Peres.

De Cette y en un dia v. Cervantes, de 296 ts., ab bocoys buyts, consignat á D. Emili Borrás.

De Liverpool y esc. en 26 dias v. Benita, de 1.028 ts., ab efectes consignat á D. Modest Fenech.

Despatxadas

Pera Cetta vapor Correo de Cartagena, ab vi.

Pera Valencia vapor Saturnina, en lastre.

Pera Londres y escalas vapor inglés Campeador, ab efectes.

Pera Marsellá y escalas vapor Cabo Quelo, ab efectes.

Pera Bilbao y escalas vapor Barambio, ab efectes.

Pera Valencia vapor «Cervantes», ab efectes.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	63'17	Cubas del 86	71'56
Orenses	'	Cubas del 90	59'43
S. Juan	'	Aduanas	'
Norts	50'10	Ob. 5 0|0 Almansa	86'75
Fransas	41'65	Id. 3 0|0 Fransa	'
Filipinas	'		
	PARIS		
Exterior	59'90	Norts	'
	GIROS		
París	23'30	Londres	31'15

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	63'17	Aduanas	'
Exterior	'	Norts	50'05
Amortisable	'	Fransas	41'60
Cubas 1896	71'37	Orenses	11'50
Cubas 1890	59 37	Obs. 6 0|0 Fransa	'
Exterior París	60'10	Id. 3 0|0 »	42'87
	GIROS		
París	23'30	Londres	31'15

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 dias fetxa.	'	30'60	'
» 30 dias vista	'	'	'
» »	'	31'10	'
París 90 dias fetxa	'	'	'
París vista	'	23'25	'
Perpignan vista	'	'	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	610		
Industrial Farinera	540	575	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		600	
Manufacturera de Algodón	100	110	
Companyía Reusense de Tranvías			
Companyía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	150		

Anuncis particulars

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de compendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficsar preus inverossímils al fluit eléctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense» donarà com á inmediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprenentho aixís nostra Societat, sa proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á cap en aquestos moments á fí de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y á las que atendrá per torn rigurós.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fisca á sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los acepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servey regular d' alumbrat eléctrich, nostra Societat establirá pera 'ls seus abonats los preus següents:

			Ptas.
Una làmpara incandescent de	*5 bujías*		*1'25*
" " "	*de 10*	*"*	*1'75*
" " "	*de 16*	*"*	*2'50*
" " "	*de 25*	*"*	*3'75*
Preu del kilowat, hora.			*0'50*

En quant á las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temèm, se 'ns porta á la lluyta, á ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ESCORIAS THOMAS.—
Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

Telégramas

Madrid 19.

Los espanyols procedents de Portugal que 's trobavan á Elvas han arribat ja á Badajoz, ahont se 'ls ha sotmés á las lleys sanitarias y demés midas dictadas pera prevenir lo cástich de la peste. Molts d' ells arribarán avuy à Madrid.

Seràn rebuts per lo gobernador civil.

—Lo cónsul d' Espanya á Oporto telegrafía que ahir no ocorregué cap cas.

S' ha ordenát al gobernador de Murcia que obri una informació pera averiguar si s' han desembarcat al port de Cartagena mercaderías procedents del vapor «Echo».

—Telegrafían de Manila que 'ls tagals s' oposan resoltament à que 'ls barcos espanyols entrin en los ports de Filipinas mentres Espanya no regonegui la independencia del Arxipiélach.

Per aquesta causa lo transport de guerra «Alava» no podrá socorre, com s' havía dit, als espanyols que 's troban presoners.

Encare no ha sortit de Manila la comissió espanyola encarregada de conferenciar ab Aguinaldo pera la llibertat dels captius.

—«El País» s' alegra de veure la prempsa unida pera defensar las cuestions que afectan als periodistas.

Demana que aquesta mateixa unió se manifesti en la defensa dels interessos pàtris.

—Diuhen d' Oporto que un viatjer que 's dirigía en romería á Santa María de Castelhc, fou atacat per la peste.

Inmediatament va esser conduhit á un paratje aislat.

—Diuhen de San Sebastián que la Reyna Regent acompanyada dels seus fills y dels professors del quarto militar, ha visitat avuy l' avís de guerra «Urania».

Ab la familia real hi anava també lo ministre d' Hisenda.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motrís ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho solicitin.

Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordinarias condicions d' economonía en lo *cost de compra y consum*, reuneixen las de *marxa silenciosa*, gran llimpiesa, espay reduhit y facilíssim maneig, ventatjes difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian à voluntat, las velocitats mínima á máxima.

Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

Acreditadas especialitats

DE CANALDA

PREMIADAS AB MEDALLA D' OR

en las exposicions Mercantil, Industrial y Agricola celebradas en la ciutat de Tortosa, en la internacional de Brusselas, any 1891, en lo Concurs internacional de Saint-Gilles y gran Diploma d'honor, any 1892 y ab medalla de plata en la Exposició Regional de Lugo, any 1896.

TINTURA CANALDA PERFECCIONADA

pera tenyir lo cabell y la barba

LA MES ECONOMICA QUE 'S CONEIX Y DE POSITIUS RESULTATS

Enforteix, hermoseja, rejoveneix y es rápida en lo modo d' obrar, donchs bastan uns 20 ó 30 minuts pera recobrar lo cabell ó barba, son primitiu color, perblanchs que estiguin.—AMPOLLA 2 PESSETAS.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PER US DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, és de gran interés actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en éll á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés qué se celebrá en Sant Sadurní de Noya, s' hi troban esplicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: **multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc.**; seguit d' altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d' obtenir bons vins negres, blanchs y rosats, y cuydades de que deuhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més practichs é inteligents viticultors d' Espanya y Fransa; tot ab lo fi d' obtenir lo millor rendiment possible del ví, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volúm en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impresió, enquadernat á la holandesa y 's ven en aquesta Imprenta, al preu de UNA PESSETA.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens de viatjers

que regirá desde 11 de Juliol de 1899.

SORTIDAS DE REUS					SORTIDAS DE SALOU				
Matí					*Matí*				
Tren núm.	2	á	las	4'10	Tren núm.	1	á	las	4'56
»	12	»		5'45	»	11	»		6'30
»	14	»		7'20	»	13	»		7'21
»	16	»		8'09	»	15	»		8'10
»	4	»		9'00	»	19	»		10'01
»	20	»		10'48	»	3	»		10'49
Tarde					*Tarde*				
Tren núm.	22	á	las	12'35	Tren núm.	25	á	las	2'33
»	6	»		2'32	»	27	»		3'15
»	26	»		3'14	»	29	»		3'57
»	28	»		3'56	»	31	»		4'39
»	30	»		4'38	»	33	»		5'21
»	32	»		5'20	»	35	»		6'03
»	34	»		6'02	»	37	»		6'45
»	36	»		6'44	*Nit*				
Nit					Tren núm.	39	á	las	7'25
Tren núm.	38	á	las	7'24	»	41	»		8'15

Tranvía á vapor desde la estació del ferrocarril económich fins devant lo carrer Closa de Mestres.

Servey de trens combinats que regirá desde primer de Juliol de de 1899.

Sortidas de la Estació.—Matí: 5'25, 6'59, 7'50, 8'40, 10'32, 11'30.—Tarde: 3'02, 3'42, 4'24, 5'06, 5'50, 6'30, 7'14.

Sortidas del carrer Closa de Mestres.—Matí: 5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.—Tarde: 12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'16, 5'58, 6'40, 7'20.

OBSERVACIONS: Los dias festius á més dels trens indicats en lo present cuadro sortirán lo núm. 24 de Reus á la 1'44 y 'l núm. 23 á la 1'45 de Salou.

OBSERVACIONS: Los dias festius á mes dels trens indicats en lo present cuadro sortirá un de la estaicó á las 2'10 y del carrer Closa de Mestres á la 1'39.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya», «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guadalope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLÉO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1[2 A 16 0[0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO IMEDEM.--VALENCIA